

Datum
2025-11-21

Projekt
Medborgardialog i form av förstudie om
Stadsparken och Kanalen

Beställare
Kommunstyrelsen

Slutrapport förstudie

Projekt namn:	Medborgardialog i form av förstudie om Stadsparken och Kanalen
Beställare	Kommunstyrelsen
Skriven av:	Wendy Juntunen
Godkänd av:	Odd Westby

Informationskontoret

Postadress

Sandvikens kommun

Kommunstyrelseförvaltningen

811 80 Sandviken

Besöksadress

Stadshuset, Odengatan 37

Telefon

026-24 00 00

Fax

026-27 39 80

E-post

kommun@sandviken.se

Hemsida

www.sandviken.se

Organisationsnummer

212000-2346

PlusGiro

3 22 28-9

Sammanfattning

En medborgardialog i form av en förstudie har genomförts med syftet att tillsammans med medborgarna undersöka vilka behov som Stadsparken och kanalrummet idag fyller, synliggöra viktiga värden, samt för att skapa möjligheter för framtida utveckling genom att lägga en grund för fördjupade utredningar, projekt och planarbeten.

Medborgardialogen genomfördes under maj-oktober 2025. Totalt har det inkommit 2793 synpunkter på 11 olika frågor som belyser Stadsparkens och Kanalens olika perspektiv och värden. En digital fördjupad dialog i flera steg resulterade i 153 ytterligare synpunkter. Det har även varit fysiska dialoger med cirka 230 personer. Det omfattande underlaget har sammanställts med hjälp av AI-verktyg. En tydlig bild framträder av invånarnas gemensamma vision:

Invånarna vill att Stadsparken och Kanalen ska vara en välskött, trygg och levande plats med närhet till natur, vatten och vardagsliv.

En plats där man vill stanna – inte bara passera.

Där det finns liv året runt, plats för alla åldrar och där Sandvikens historia, natur och gemenskap möts.

De fem mest framträdande teman som framkommer är:

- Behov av bättre skötsel, röjning och renare vattenmiljö
- Trygghet och trivsel – ljus, närvaro och liv
- Liv, aktiviteter och mötesplatser
- Bevara grönska och natur men förstärka upplevelsevärden
- Sammanhang och koppling till centrum genom t ex tydliga entréer, skyltning och samspel med centrumlivet

Med bakgrund av resultatet föreslås att dela upp det fortsatta arbetet i flera nivåer samt att framtida utredningar och åtgärder bör utgå från samverkan och dialog med medborgare, föreningar, organisationer eller företag.

1. **Kort sikt:** Förslag på omedelbara åtgärder.
2. **Medellång sikt:** Förslag på att ta fram en handlingsplan inklusive prioriteringar samt förslag på områden för fortsatt utredning och dialog med medborgare.
3. **Lång sikt:** Medborgardialogen ska utgöra ett kunskapsunderlag i kommande översiktsplanering.

Vidare finns ett område som pekats ut av medborgardialogen som tillhör Kultur och fritidsförvaltningens verksamhet samt ett som hör till ett befintligt förvaltningsövergripande utredningsuppdrag. Dessa föreslås överlämnas till Kultur och fritidsnämnden, samt till utredande part.

Innehåll

Slutrapport förstudie	1
Sammanfattning	2
1. Grundläggande information	4
1.1 Vision	4
1.2 Syfte.....	4
1.3 Nivå av delaktighet	4
1.4 Bakgrund	4
1.5 Omfattning	4
1.6 Avgränsning.....	5
1.7 Projektorganisation	5
2. Projektresultat	5
2.1 Effektmål.....	5
2.2 Projekt mål.....	5
3. Former för medborgardialogen och tidigare inkomna synpunkter	6
3.1 Former för dialog och analys, inkomna svar och tidigare inkomna synpunkter	6
3.2 Stadsparkens och Kanalens värden och perspektiv som grund till förstudien	7
4. Sammanfattning av inkomna synpunkter	8
4.1 Perspektivet Kulturmiljö – spår från förr som är värdefulla idag.....	8
4.2 Perspektivet Gestaltning – hur vi formar platser att trivas på.....	9
4.3 Perspektivet Stadsplanering – hur vi formar framtidens Sandviken.....	9
4.4 Perspektivet Rörelsemönster – lätt att ta sig fram.....	9
4.5 Perspektivet Aktiviteter – mer liv i parken och längs Kanalen.....	10
4.6 Perspektivet Ekologi – naturen mitt i staden	10
4.7 Resultat utifrån fördjupad dialog med panel.....	11
5. Analys och slutsatser	11
5.1 Mest framträdande teman	11
6. Förslag till fortsättning	13
6.1 Förslag till fortsättning på kort sikt.....	13
6.2 Förslag till fortsättning på medellång sikt	14
6.3 Förslag till fortsättning på lång sikt	15
7. Påverkan på organisationen	16
8. Framgångsfaktorer	17
9. Budget och finansiering	17
10. Övertagandeansvar	17
11. Erfarenheter från projektet	17

1. Grundläggande information

Informationskontoret har utifrån kommunstyrelsens uppdrag (KS2022/387) genomfört medborgardialog i form av en förstudie av Stadsparken och kanalrummet.

1.1 Vision

Arbetet ska stödja kommunens vision och kommunstyrelsen har valt fokus på följande områden:

- Den aktiva kommunen full av liv och rörelse
- Vi mår bra till kropp och själ
- Sandviken erbjuder öppna mötesplatser för alla
- Vi lär oss att leva och verka inom naturens ramar
- Vi känner oss säkra i alla miljöer
- Tillsammans skapar vi ett öppet och demokratiskt samhälle

1.2 Syfte

Syftet med medborgardialogen var att:

- Involvera medborgarna och prioriterade målgrupper i en iterativ process där frågeställningar, kunskaper och åsikter ges utrymme att utvecklas genom dialog i flera steg
- Synliggöra viktiga värden att bevara såväl som möjlig utveckling och lägga en grund för fördjupade utredningar, projekt och planarbeten
- Bidra till ökad delaktighet och inkludering i kommunens utveckling samt att fler upptäcker och nyttjar områdena

1.3 Nivå av delaktighet

Kommunstyrelsen valde dialog och inflytande som nivåer av delaktighet för denna medborgardialog. Eventuellt kan medbestämmande inom tydliga ramar bli aktuellt inom en fortsatt dialogprocess om Stadsparken och Kanalen.

1.4 Bakgrund

Under åren har många uttryckt åsikter och förväntningar om utveckling av såväl Stadsparken som Kanalen (kanalrummet) framförts till Sandvikens kommun. Det har skett genom medborgardialoger, motioner, synpunkter, medborgarförslag och externa projekt så som Rapatacs Somewhere in Sandviken. Därför har på kommunstyrelsen uppdrag ett omfattande dialogarbete genomförts.

1.5 Omfattning

Stadsparken och kanalrummet har stor betydelse ur många värden och perspektiv som har belysts under projektet är:

- Stadsplanering – en välplanerad stad där allt hänger ihop
- Kulturmiljö – spår från förr, värdefulla idag

- Gestaltning – hur vi formar platser att trivas på
- Rörelsemönster – lätt att ta sig fram
- Aktiviteter – mer liv i parken och längs Kanalen
- Ekologi – naturen mitt i staden
- Tekniska anläggningar – smarta lösningar för hållbarhet

1.6 Avgränsning

Kanalrummet avgränsas till den del som är söder om Gävlevägen. Detta för att utvecklingsarbetet inte ska belastas med förväntningarna på återställande efter den jordförskjutning som 2005 skedde vid förbelastning av området Mosaiken.

1.7 Projektorganisation

Projektägare samt ordförande	Informationschef
Styrgruppsmedlem	Teknisk chef
	Planchef Västra Gästriklands samhällsbyggnadsförvaltning
	Förvaltningschef Kultur- och fritidsförvaltningen
Projektledare	Wendy Juntunen
Projektmedlemmar	David Palmberg, stadsarkitekt
	Christian Jansson, stadsträdgårdsmästare
	Elenor Noble, enhetschef Kulturenheten

2. Projektresultat

2.1 Effektmål

Uppfyllda effektmål är att 300 personer har deltagit i dialoger vid flera tillfällen och att minst 1500 personer ska deltagit i dialoger eller lämnat synpunkter.

Ej uppfyllda effektmål är minst 10 redaktionella artiklar i lokal media. Där blev resultatet 4 artiklar.

2.2 Projektmål

Bedömningen är att projektet uppfyllt målsättningen att målgrupperna ska känna sig sedda och att dialogen utvecklar förståelsen för områdenas betydelse ur flera perspektiv.

Delvis uppfyllda målsättningar är 1) deltagare ska utveckla sina förmågor och insikter och känna förtroende för kommunens arbete. Medborgarna ska

uppleva och förstå hur och i vilken omfattning de kan påverka utvecklingen under olika steg i processen. 2) även om arbetet ska utmynna i förslag och fortsatta utredningsuppdrag ska deltagare ha förståelse för processen.

Här är bedömningen att trots tydlighet kring att medborgardialogen var i form av en förstudie, väcktes förväntningar hos invånare om utveckling av platsen.

Återstående målsättningar för fortsättningen är att projektet långsiktigt ska utveckla kommunens förmåga att kommunicera och genomföra medborgardialoger även i avgränsade delar som medbestämmande och medinflytande.

Långsiktigt ska dialogerna även lägga grunden för en utveckling där Stadsparken och kanalrummet i högre grad nyttjas av medborgarna samt att miljöerna bidrar till kommunens attraktivitet.

3. Former för medborgardialogen och tidigare inkomna synpunkter

Medborgardialogen har pågått mellan maj-oktober 2025.

3.1 Former för dialog och analys, inkomna svar och tidigare inkomna synpunkter

Formerna för dialogen har varit både fysiska, digitala och analoga:

- Digital dialog via videofrågor som invånare svarat på via qr-kod på skyltar i parken och längs Kanalen/eller via flyers under event, samt via länkar på webb i sociala medier och analogt via vykort och affischer. Totalt har vi fått 2793 synpunkter på 11 olika frågor som belyser Stadsparkens och Kanalens olika perspektiv och värden.
- Fysiska träffar med olika prioriterade målgrupper, främst skolungdomar, pensionärer och närboende i form av besök och samtal hos och med skolklasser, vandringar i parken och längs Kanalen, samt under grillevent i Stadsparken. Bedömningen är att vi haft fysiska dialoger med cirka 230 personer. De synpunkter som framfördes under fysiska träffar antecknades och skickades in digitalt till Panelista via videofrågorna.
- Digital fördjupad dialog i flera steg med en panel bestående av 87 deltagare som svarat på videofrågor och sedan tackat ja till att medverka i panelen. Genom panelen har det inkommit 153 ytterligare synpunkter angående rensning av Kanalen, trygghet och förutsättningar för kultur och evenemang.

Samtliga synpunkter och önskemål som invånare har lämnat angående Stadsparken och Kanalen finns i systemet Panelista. I Panelista finns en inbyggd AI som summerat samtliga kommentarer och som utifrån dessa gjort lärdomar, fynd och insikter kring vad våra invånare tycker är värdefullt idag och vad man önskar utveckla. Även andra AI-verktyg har använts för att sammanställa mest framkommande teman utifrån det omfattande materialet.

Utöver detta har tjänstepersoner i projektgruppen analyserat materialet utifrån sina professioner. I denna analys har även samtliga inkommande synpunkter och medborgarförslag som Sandvikens kommun fått in under de senaste 10 åren, resultatet från Medborgardialog om Hundrastgårdar (KS2022/391), resultaten från Rapatacs projekt Somewhere in Sandviken gällande Stadsparken (Se Bilaga 2 - Tidigare inkomna synpunkter om Stadsparken och Kanalen 2015-2025), inspel från Kommunala handikapprådet och Kommunala pensionärsrådet, samt fördjupat kunskapsunderlag i form av sociala analyser och studentstudie (Se) inkluderats och beaktats. Det synpunkter som framkommit i tillkommande material som räknats upp ovan är samstämmigt med de önskemål och synpunkter som kommit in via denna medborgardialog.

3.2 Stadsparkens och Kanalens värden och perspektiv som grund till förstudien

Grunden för förstudien är 11 olika frågor som belyser Stadsparkens och Kanalens olika perspektiv och värden.

Frågorna som ställdes var:

1. Perspektivet *Kulturmiljö* – spår från förr som är värdefulla idag:
 1. Finns det nån plats längs Kanalen som du gillar och vill att fler kan upptäcka? 269 svar
2. Perspektivet *Gestaltning* – hur vi formar platser att trivas på
 1. Vad skulle göra att du trivs ännu bättre i Stadsparken och längs Kanalen? 375 svar
 2. Tycker du att Stadsparken och Kanalen känns välkomnande, tryggt och trivsamt? 348 svar
3. Perspektivet *Stadsplanering* – hur vi formar framtidens Sandviken
 1. Hur kan Stadsparken och Kanalen hjälpa till att göra centrum mer fullt av liv? 304 svar
 2. Hur tycker du att vi kan göra så att Stadsparken känns mer välkomnande? 159 svar
 3. Vad skulle göra att Stadsparken eller Kanalen betyder mer för dig? 182 svar
 4. Hur tror du att Stadsparken och Kanalen ser ut om 20 år? 146 svar
4. Perspektivet *Rörelsemönster* – lätt att ta sig fram
 1. Vad kan man göra så det blir enklare att ta sig fram i parken och längs Kanalen? 177 svar
5. Perspektivet *Aktiviteter* – mer liv i parken och längs Kanalen
 1. Vad brukar du göra när du är i Stadsparken eller vid Kanalen? 347 svar
 2. Vilken typ av aktiviteter eller evenemang skulle du vilja se mer av? 299 svar

6. Perspektivet *Ekologi* – naturen mitt i staden

1. Vad för växtlighet tycker du borde finnas längs Kanalen eller i Stadsparken? 182 svar

Det finns ett sjunde perspektiv: *Tekniska anläggningar* – smarta lösningar för hållbarhet. Inga frågor ställdes utifrån perspektivet, utan fokus har varit att under dialogen kunskapa och kommunicera om Kanalens och Stadsparkens viktiga roll i hanteringen av dagvatten i centrala delar av staden.

I tillägg till frågorna har en digital fördjupad dialog i flera steg med en panel bestående av 87 deltagare genomförts. Genom den har det inkommit 153 ytterligare synpunkter angående rensning av Kanalen, trygghet och förutsättningar för kultur och evenemang.

4. Sammanfattning av inkomna synpunkter

Trots att dialogen grundas utifrån flera perspektiv på Stadsparken och Kanalen finns ett antal områden med önskemål och synpunkter som återkommer genomgående under fler perspektiv. Det finns en samsyn kring behovet av välskötta, trygga och levande miljöer vid Stadsparken och Kanalen. Det tyder på att invånarna ser områdena som en helhet snarare än separata platser. Behov av underhåll, trygg belysning och fler aktiviteter nämns i nästan alla delar, men med olika betoning beroende på perspektiv. (Samtliga synpunkter redovisas i BILAGA 1 - Inkomna synpunkter Medborgardialog i form av förstudie Stadsparken och Kanalen 2025.)

Nedan redovisas en övergripande sammanfattning utifrån medborgarnas perspektiv, med fokus på vad som är särskilt framträdande och unikt.

4.1 Perspektivet Kulturmiljö – spår från förr som är värdefulla idag

Invånarna ser Dalbritas damm, Kyssbron och gångvägarna längs kanalen som centrala delar av Sandvikens identitet och historia. Det finns en önskan att bevara dessa miljöer, men också att göra historien mer synlig, exempelvis genom skyltning, berättelser och gestaltning som lyfter områdets kulturarv. Samtidigt finns en tydlig vilja att kombinera det historiska med modern användning, platserna ska vara levande delar av stadens vardag.

- Dalbritas damm är uppskattad men upplevs som eftersatt och många vill se upprustning.
- Kyssbron är en plats som många vill att fler ska upptäcka, gärna med information om namnet och historien via skyltning eller andra sätt.
- Smedsgården lyfts som unik och historisk, en del av Kanalrummet och nära Dalbritas.
- Hela Kanalen som promenadstråk och helhet med vattenvyer, blommor och lugna sittplatser.

4.2 Perspektivet Gestaltning – hur vi formar platser att trivas på

Invånarna efterfrågar en miljö som känns välkommande, trygg och vacker – med detaljer som gör att man vill stanna längre. Belysning, färgsättning och materialval är viktiga för helhetsintrycket. Öppna ytor, röjda siktlinjer och genomtänkt ljussättning gör att människor rör sig mer i området och trivs bättre.

- Tryggt på dagen, otryggt på kvällen – trygghet kopplas framför allt till bättre belysning längs gångvägar, broar och träd, men även till vuxennärvaro, samt bättre sikt/öppnare vegetation.
- Efterfrågan på fler aktiviteter och mötesplatser.
- Otrygghet kopplas till droger, gäng och stök och en del efterfrågar polis, väktare eller kameror.
- Brist på sittplatser och städning sänker trivsel – fler bänkar/bord och bättre skötsel efterfrågas.
- Fler aktiviteter och evenemang för att skapa liv och rörelse.

4.3 Perspektivet Stadsplanering – hur vi formar framtidens Sandviken

Stadsparken och Kanalen ses som en central del av staden som förbinder och förstärker stadens olika delar. Synpunkterna speglar en vilja att stärka sambanden mellan stad och natur, och att göra området mer tillgängligt för alla åldrar och behov.

Det finns en önskan om att helheten ska kännas välvårdad och trygg, där parkens olika delar hänger ihop genom tydliga vägar, öppna siktlinjer och naturliga mötesplatser.

- Permanent sommarcafé/uteservering och minigolf/boule som samlingspunkt.
- Fler återkommande evenemang och aktiviteter året runt.
- Tydliga entréer, skyltning och kopplingar till centrum/Kyssbron.
- Fler sittplatser, bord och grillplatser nära vatten och promenadstråk.
- Rövning, underhåll och rensning som gör helhetsintrycket mer vårdat.
- Upprustad lek- och sportmiljö för barn och unga.

4.4 Perspektivet Rörelsemönster – lätt att ta sig fram

Tillgänglighet och framkomlighet är återkommande teman. Många beskriver gångvägarna som smala, ojämna och delvis mörka. Behovet av att röra sig tryggt och smidigt längs vattnet återkommer i nästan alla svar, särskilt bland äldre och barnfamiljer.

Tydligare separering mellan gång- och cykeltrafik samt förbättrad belysning och underhåll efterfrågas. Rörelsemönster kopplas också till trygghet – när det är lätt att orientera sig och vägarna känns trygga, ökar både användning och trivsel.

- Tryggare och tätare belysning i hela parken och längs Kanalen.
- Tydlig skyltning och kartor för orientering och målpunktssökning.
- Gång- och cykelvägar behöver rustas, separeras och skötas bättre för säker och tillgänglig framkomlighet året runt.
- Bättre sammanlänkning mellan olika delar av området genom och säkra korsningar, passager och fler broar.

4.5 Perspektivet Aktiviteter – mer liv i parken och längs Kanalen

Det finns en vilja att skapa mer liv och rörelse i området. Stadsparken och Kanalen ska vara en naturlig mötesplats året runt, med både planerade och spontana aktiviteter.

Det mest återkommande önskemålet är ett sommarkafé eller en glasskiosk, som symbol för liv och närvaro. Även lekplatser, utegym, evenemang och enklare fritidsaktiviteter lyfts som sätt att göra platsen mer levande och trygg. Samtidigt finns önskemål om lugnare ytor för återhämtning, picknick och naturupplevelser.

- Många går genom parken men stannar mer sällan – avsaknad av café/hållpunkter gör att platsen blir en passage.
- Lekparken används flitigt men upprustning efterfrågas.
- Hundägare använder parken mycket och efterfrågar en hundrastgård och enkla hinder.
- Evenemang av olika slag.
- Grillplatser som enkla mötesplatser för familj och vänner.
- Minigolf och boulebana efterfrågas som lågtröskel-aktiviteter för alla åldrar.

4.6 Perspektivet Ekologi – naturen mitt i staden

Ekologiperspektivet visar engagemang för natur, vatten och biologisk mångfald. Naturen ska vara vacker och välskött och Kanalen renare och mer levande.

Det finns en vilja att kombinera estetiska och ekologiska värden – fler blommande växter, träd och ängsytor som samtidigt gynnar insekter och fåglar. Naturpedagogiska inslag som holkar, skyltar och ätbara växter efterfrågas också.

- Önskemål om blommande träd, särskilt körsbär/sakura och ibland magnolia, som säsongshöjdpunkt och skugga.
- Efterfrågan på ätbar växtlighet, fruktträd och bärbuskar, ofta nära lekparken och för alla att plocka.
- Många vill gynna pollinatörer och fågelliv genom ängsytor, växter och stöd som insektshotell och holkar.
- Behov av röjning och skötsel längs kanalen samt minskning av täta buskage för trygghet och sikt.

4.7 Resultat utifrån fördjupad dialog med panel

Digital fördjupad dialog i flera steg med en panel bestående av 87 deltagare via vilken det inkommit 153 ytterligare synpunkter angående rensning av Kanalen, trygghet och förutsättningar för kultur och evenemang.

4.7.1 Vad betyder rensning av Kanalen för dig?

Flera synpunkter handlar om behovet av upprustning och skötsel längs kanalområdet. Dal-Britas damm och sträckan kring Kanalkiosken–Hyttgatan–Gävlevägen lyfts särskilt som eftersatta och i behov av rensning. Med rensning avses främst kontinuerlig skräpplockning och selektiv röjning av sly, samtidigt som större träd och befintlig växtlighet bevaras. Det finns även önskemål om en öppnare vattenspegel, bättre vattenrörelse samt fler möjligheter att komma nära vattnet genom sittplatser, bryggor och trappor.

4.7.2 Hur kan trygghet och belysning förbättras?

Tryggheten bedöms öka främst genom fler människor och vardagsaktiviteter i parken. Det finns önskemål om jämnare och mindre bländande belysning som även lyser upp ytor mellan gångstråk, samt snabbare felavhjälpning och systematiskt underhåll, gärna med LED-teknik. Röjning för fria siktlinjer, som att klippa buskar, ta bort häckar och beskära träd, ses som viktigt. Flera lyfter även behovet av ökad närvaro av vuxna, såsom väktare, polis eller trygghetsvandrare.

4.7.3 Vilka förutsättningar för konst och kultur skulle du vilja se?

Synpunkterna handlar om att rusta upp befintliga scener med bättre tak, golv och sittplatser, samt att ge plats åt lokala förmågor, barn och unga genom öppna scener och egna initiativ. Det finns önskemål om flera mindre och väderskyddade kulturplatser, till exempel paviljonger, popups och ytor för mobila scener och temporär konst. Många vill se återkommande sommarprogram med konserter, utebio och festivaler. Tillfällig och interaktiv ljuskonst föredras framför fasta skulpturer, även om vissa föreslår en skulpturpark.

5. Analys och slutsatser

Det finns ett antal områden som är framträdande och återkommande och som tydligt ramar in medborgarnas vanligaste behov och uppfattningar om Stadsparken och kanalrummet.

5.1 Mest framträdande teman

När man ser alla perspektiv samlat framträder en tydlig bild av invånarnas gemensamma vision:

Invånarna vill att Stadsparken och Kanalen ska vara en välkött, trygg och levande plats med närhet till natur, vatten och vardagsliv.

En plats där man vill stanna – inte bara passera.

Där det finns liv året runt, plats för alla åldrar och där Sandvikens historia, natur och gemenskap möts.

De fem mest framträdande teman som framkommer är:

5.1.1 Skötsel, renhet och tillgänglighet – grundläggande behov

Det mest återkommande temat är behovet av bättre skötsel, röjning och renare vattenmiljö. Kanalen upplevs som igenväxt, smutsig och eftersatt, vilket påverkar helhetsintrycket. Invånarna efterfrågar:

- Rensning av sly, skräp och vass samt återställd vattenyta och flöde.
- Muddring och bättre underhåll av gångvägar, bryggor och belysning.
- Tillgängliga promenadstråk – släta, breda, separerade gång- och cykelvägar
- sittplatser, skugga och tydlig skyltning.

Det är viktigt att ta hand om det vi har. En välskött, tillgänglig och ren miljö ses som grunden för allt annat.

5.1.2 Trygghet och trivsel – ljus, närvaro och liv

Tryggheten är ett centralt tema. Många upplever platsen som trygg dagtid men otrygg kvälls- och nattetid. Trygghet kopplas starkt till belysning, siktlinjer och mänsklig närvaro.

Vanligaste önskemål:

- Varm, mysig belysning längs gångvägar och broar.
- Fler människor i rörelse genom evenemang, caféer och aktiviteter.
- Röjning av buskage för friare sikt mot vattnet.
- Trygghetsvärdar, väktare eller kameror.

Trygghet skapas genom liv och närvaro. Belysning och fler människor på plats gör miljön säkrare.

5.1.3 Liv, aktivitet och mötesplatser – parkens själ

Mer liv, rörelse och möten i både Stadsparken och längs Kanalen efterfrågas. Invånarna vill att området blir ett vardagsrum för Sandviken och en naturlig mötesplats året runt.

Mest efterfrågade inslag:

- Sommarkafé/glasskiosk (nästan alla nämner detta).
- Minigolf/boule, uppgraderade lekplatser och utegym.
- Scenaktiviteter: konserter, allsång, marknader, utebio.
- Bryggor, paddling och båtliv längs Kanalen.
- Hundrastgård och små vardagliga mötesplatser som grillplatser, picknickbord och bänkar i sol och skugga.

Fler aktiva och sociala mötesplatser som lockar olika åldrar – både barn, unga, äldre. Det gör att människor stannar längre.

5.1.4 Grönska, natur och identitet – platsens karaktär

Natur och historia värderas högt. Invånarna vill bevara det gröna och det historiska – men också förstärka upplevelsevärdena.

- Blommande träd (körsbär, magnolia), ängsytor och pollinatörsväxter.

- Ätbar växtlighet som fruktträd och bärbuskar.
- Insekshotell, holkar och inslag av naturpedagogik.
- Skyltning om historia och natur vid platser som Dalbritas damm och Kyssbron.

En grön och blomstrande park med tydlig lokal förankring i Sandvikens identitet och kulturhistoria.

5.1.5 Sammanhang och koppling till centrum

Invånarna ser potentialen i att Stadsparken och Kanalen kan binda ihop stadens centrala delar. För att göra det krävs:

- Bättre kopplingar och övergångar, fler broar och tydliga entréer.
- Tydlig skyltning och vägvisning till park och kanal.
- Samspel med centrumlivet genom caféer, evenemang och säsonsaktiviteter.

En sammanhängande stadsdel där natur, vatten och stad möts.

6. Förslag till fortsättning

Förslag till fortsättning är att dela upp det fortsatta arbetet i flera nivåer samt att fortsatta åtgärder bör utgå från samverkan och dialog med medborgare, föreningar, organisationer eller företag.

4. **Kort sikt:** Förslag på omedelbara åtgärder.
5. **Medellång sikt:** Förslag på att ta fram en handlingsplan inklusive prioriteringar samt förslag på områden för fortsatt utredning och dialog med medborgare.
6. **Lång sikt:** Medborgardialogen ska utgöra ett kunskapsunderlag i kommande översiktsplanering.

Nedan finns projektgruppens förslag till fortsättning.

6.1 Förslag till fortsättning på kort sikt

Förslag till fortsättning på kort sikt ryms inom befintlig budget.

6.1.1 Öppna fler siktlinjer mot vattnet i Kanalen

Tekniska kontoret rensar en del av växtligheten längs delar av Kanalen och förstärker vattenkontakten genom platser med bänkar och bord.

6.1.2 Uppfräschning av Dalbritas damm

Tekniska kontoret byter ut gamla bryggor och bänkar mot nya lösningar samt sätter upp staket vid de brantaste delarna längs den befintliga cykelvägen.

6.1.3 Fler ätbara växter

Tekniska kontoret tar tillsammans med medborgare fram en plan och genomför anläggning av mer ätbar växtlighet i Stadsparken.

6.1.4 Kunskap om Kanalen och dess betydelse för biologisk mångfald

Informationskontoret kommunicerar återkommande kring Kanalens betydelse för biologisk mångfald i stan, varför Kanalen inte kan rensas i för hög grad och varför Kanalen inte passar för bad, fiske eller vattenaktiviteter.

6.2 Förslag till fortsättning på medellång sikt

Det finns ett antal områden som pekas ut av medborgardialogen som behöver prioriteras. Förslag till fortsättning på medellång sikt är att ta fram och återkomma till Kommunstyrelsen med en handlingsplan inklusive prioriteringar, som visar hur arbete med önskad utveckling av Stadsparken och Kanalen kan fortsätta genom dialog med medborgare, föreningar, företag och organisationer. Planen bör även inkludera identifierade behov utifrån verksamheter.

Nedan finns förslag på hur arbete kan fortsätta, utifrån områden som pekats ut av medborgardialogen:

- Utredda förutsättningar och former för att testa en tänkbar caféverksamhet i Stadsparken
- Tillsammans med medborgare föra en dialog kring placering i syfte att hitta bäst placering för eventuella framtida permanenta grillplatser.
- Utredda och föra dialog kring en uppgraderad lekpark/aktivitetsyta med breddning mot äldre barn och unga, gärna med funktioner runt leken som höjer nyttan.
- Utredda hur belysning kan utvecklas för ökad trygghet utifrån tekniska förutsättningar och möjligheter samt fortsatt dialog genom exempelvis trygghetsvandringar i mörker och att därefter tillsammans med medborgare testa olika former av förstärkt belysning.
- Utredda förutsättningar och placering för utegym och/eller hinderbana i Stadsparken, samt eventuell samfinansiering av externa parter
- Utredda förutsättningar och placering för fler mötesplatser i Stadsparken och längs Kanalen, t ex bänkar och bord i miljöer med belysning, regnskydd och växter, med mera
- Utredda förutsättningar och föra dialog kring placering av en hundrastgård i Stadsparken
- Utredda Dalbritas damm som utvecklingsområde för att i högre grad nyttjas av människor för t ex möten, rekreation och rörelse.
- Behov av ökat anslag för underhåll och drift i Stadsparken och Kanalen
- Utredda förutsättningar för ökad användning och utveckling av cirkusplatsen
- Utredda förutsättningar för ökad användning och utveckling av gräsytan vid Bessemerhallen
- I dialog med brukarna inventera och prioritera behov och testa modeller för tydligare skyltning och lokaliseringsskator
- Utredda och föra dialog kring förutsättningar, former och alternativ för separerade gång- och cykelvägar

- Åtgärda gradängen vid amfiteatern, bland annat utifrån säkerhetsperspektiv
- Utredda framtida lokalisering och utformning av Fritidsbankens utrustningsförvaring i Stadsparken
- Utredda förutsättningar för fler och varierande evenemang i Stadsparken

6.2.1 Överlämning av områden

Det finns ett område gällande fler aktiviteter och evenemang som pekats ut av medborgardialogen som tillhör Kultur och fritidsförvaltningens verksamhet. Det överlämnas till Kultur och fritidsnämnden:

- aktivering av Stadsparken med fler och varierande evenemang och arrangemang genom stöd och samverkan med civilsamhället

Ett område som pekats ut av medborgardialogen hör till ett befintligt förvaltningsövergripande utredningsuppdrag. Underlaget från medborgardialogen överlämnas till utredande part.

- Förutsättningar för produktion och förmedling av offentlig konst i stadsparken och längs Kanalen

6.3 Förslag till fortsättning på lång sikt

Medborgardialogen har betydelse för översiktsplaneringen:

Medborgardialogen om Stadsparken och Kanalen har gett ett omfattande och värdefullt kunskapsunderlag inför kommande samhällsplanering, särskilt för den översiktliga och strategiska planeringen.

Genom dialogen har invånarna tydligt uttryckt hur de använder, upplever och värderar de centrala park- och vattenmiljöerna i Sandviken. Resultatet ger en samlad bild av vilka kvaliteter som önskas bevaras och vilka utvecklingsinriktningar som efterfrågas i centrumområdet, och bidrar med konkret kunskap om hur dessa miljöer kan utvecklas som en del av stadens långsiktiga struktur.

Dialogen har inte pekat på något omedelbart behov av ny detaljplanering, men ger vägledning för framtida markanvändning i stadens centrala delar. Den del av stadsparken som ligger närmast centrum, som idag används som park men är planlagd som *allmänt ändamål*, bör på sikt ges användningen *parkmark* för att säkerställa Stadsparkens sammanhang och funktion som en sammanhållen offentlig miljö.

Dialogen visar på en stark vilja att värna Stadsparken och Kanalen som gröna, tillgängliga och levande delar av stadskärnan. Den understryker betydelsen av vatten- och grönstrukturens roll för identitet, trivsel och klimat, samt vikten av trygghet, tillgänglighet och social samvaro i offentliga rum.

Synpunkterna visar också att invånarna ser ett stort värde i att park- och vattenområdena i centrum fortsatt ska vara fria från ny bebyggelse och fortsatt fungera som öppna mötesplatser. På så sätt blir Stadsparken och Kanalen en motvikt till förtätning och ett nav i stadens gröna struktur.

Materialet från dialogen kan användas som underlag i arbetet med att formulera strategiska utgångspunkter i översiktsplaneringen. Synpunkterna har bidragit till att fördjupa förståelsen av invånarnas prioriteringar och hur stadens centrala grön- och blåmiljöer kan stärka helheten i Sandvikens stadsutveckling.

Ingångsvärden till kommande översiktsplanering:

- Peka ut Stadsparken och Kanalen som centrala offentliga miljöer, inklusive den del som idag är planlagd som allmänt ändamål, med inriktning att stärka parkens funktion och sammanhang.
- Stärk sambanden mellan Stadsparken, Kanalen och stadskärnan för att skapa en levande och sammanhängande stadsmiljö.
- Bevara och synliggör kanalens kulturhistoriska värden som en del av stadens identitet.
- Utveckla Kanalen och Stadsparken som ett sammanhängande grön- och rekreativstråk.
- Främja trygga, tillgängliga och väl gestaltade offentliga miljöer som grund för stadens sociala liv.
- Utveckla sammanhängande och trygga gång- och cykelstråk som knyter ihop park, kanal och centrum.
- Stärk ekologiska samband och ekosystemtjänster i stadens centrala delar.
- Främja variation, biologisk mångfald och klimatanpassad växtlighet.
- Säkerställ långsiktig förvaltning och hög kvalitet i befintliga stadsmiljöer.
- Bidra till social hållbarhet genom att skapa mötesplatser som främjar delaktighet och gemenskap.

7. Påverkan på organisationen

Förstudien har bidragit till ökad samverkan mellan flera förvaltningar och stärkt arbetet med medborgardialog som en naturlig del av planeringsprocessen. Projektet har också gett kommunen ny kunskap om hur dialoger kan genomföras på ett tillgängligt och engagerande sätt.

Organisation

Projektet har genomförts i nära samarbete mellan Tekniska kontoret, Kultur och fritidsförvaltningen, Västra Gästriklands Samhällsbyggnadsförvaltning samt Informationskontoret. Samverkan mellan dessa funktioner har varit avgörande för att forma dialogen på ett sätt som ger relevanta resultat. Erfarenheterna visar att medborgardialog är positivt och värdefullt att användas som grund även i framtida utvecklingsprojekt.

Kompetensbehov

Förstudien har synliggjort ett behov av att sprida erfarenheter inom organisationen, så att fler medarbetare får kunskap om hur dialog kan användas som verktyg i tidiga skeden av planerings- och utvecklingsarbete.

8. Framgångsfaktorer

En framgångsfaktor under projektet har varit både att dialogen både kommunicerats på många olika sätt i flera kanaler, men även att formerna för dialogen har varit varierade. Invånare har haft möjlighet att delta på ett sätt och i en takt som passar dem.

9. Budget och finansiering

Finansiering av förstudien är 400 000 ur kommunstyrelsens projektmedel under 2025.

10. Övertagandeansvar

Övergripande ansvar för fortsatt arbete med handlingsplan för fortsättning på medellång sikt överlämnas till Tekniska kontoret. Förstudien ligger till grund för kommande planering och utredningar för utveckling av Stadsparken och Kanalrummet.

Förvaltning av resultatet

Resultaten och analysen från medborgardialogen förvaltas av Tekniska kontoret i samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen, samt Västra Gästriklands Samhällsbyggnadsförvaltning. Resultaten kommer att presenteras för Kommunstyrelsen, Kultur och fritidsnämnden och Västra Gästriklands Samhällsbyggnadsnämnd.

Sammanställningar, insikter och förslag används som underlag i framtida projekt och i det fortsatta arbetet med park- och stadsutveckling. Dokumentationen sparas i kommunens diarium och görs tillgänglig för berörda verksamheter.

Hemtagningsansvar

Projektledaren ansvarar för att sprida lärdomar och erfarenheter från förstudien till relevanta förvaltningar, nämnder och utvecklingsprojekt. Kunskaperna tas hem genom presentationer i berörda nätverk. Återkopplande information och kommunikation till invånare i kommunens kanaler ska ske kontinuerligt. Det gäller både resultat och fortsättning på kort, medellång och lång sikt.

11. Erfarenheter från projektet

Erfarenheter från projektet är att medborgardialog är positivt och uppskattat, men att det trots tydlighet om att detta är en förstudie, skapar förväntningar på att det nu kommer ske utveckling av Stadsparken och Kanalrummet.

Projektledare

Wendy Juntunen

Beställare

Kommunstyrelsen